

Paweł Okręglicki
przewodniczący Komisji
Bezpieczeństwa, Zdrowia i Spraw Społecznych
złotoryjskiej Rady Miejskiej

Złotoryja 29.09.2021 r.

RZĄD MIEJSKI W ZŁOTORZYI
wpl. 2021 -09- 3 0
Rada Miejska
Złotoryja
podpis
**Burmistrz Miasta
Złotoryja**

Interpelacja

dot. Zagospodarowania placu im. Władysława Stanisława Reymonta

Złotoryja miasto wielu podejmowanych i realizowanych inicjatyw kulturalnych, w roku 1967 ogłoszonym przez UNESCO " Rokiem Reymontowskim " ufundowała w hołdzie dla wybitnej twórczości okazały pomnik nobliście Władysławowi Stanisławowi Reymontowi. Wzniesiony u bram miasta, na placu imieniem noblisty-pisarza, zrósł się z jego architekturą i stał się najbardziej charakterystycznym obiektem tego typu nie tylko w Złotoryi. Był świadkiem wielu ważnych wydarzeń, a w jego obecności wyrosły już dwa pokolenia złotoryjan. Pod tym monumentem odbywały się zbiórki szkolne, towarzyskie spotkania. To przy tym pomniku turyści robili i robią nadal pamiątkowe zdjęcia, zaś Złotoryja kojarzy się wielu przyjezdnym właśnie z tym pomnikiem, który stał się dla nich atrakcją turystyczną miasta nad Kaczawą.

Ten gustowny i symboliczny monument zaprojektowała i nadzorowała wykonanie postaci pani profesor Alfreda Poznańska, zaś profesor Alojzy Gryt zaprojektował będące częścią dzieła księgi symbolizujące cztery tomy wielkiego dzieła noblisty "Chłopów".

Złotoryjanie przez całe dziesięciolecie dumni byli i są z faktu, że w ich mieście stoi pomnik tak ważnej dla kultury polskiej postaci. Niestety obecnie stopniowo ulega on postępującej degradacji, a nawet pojawiły się w przestrzeni publicznej głosy sugerujące usunięcie z placu im. Wł.St. Reymonta pomnika twórcy "Chłopów", "Emancypantek", czy też późniejszego arcydzieła filmowego Andrzeja Wajdy " Ziemi Obiecanej".

Sam pomnik w rozumieniu zapisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2021 r. poz. 710) jest świadectwem dokonań, którego zachowanie ze względu na posiadaną wartość historyczną i artystyczną leży w interesie społecznym. Obiekt ten upamiętnia działalność wybitnych osobistości polskiej kultury i sztuki : artystki rzeźbiarki profesor Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych późniejszej ASP) we Wrocławiu Alfredy Poznańskiej oraz rzeźbiarza i architekta profesora Alojzego Gryta, tym samym spełnia kryteria artykułu 3 pkt 1 i 3 oraz art.6 ust.1 pkt 3 a i h w/w ustawy.

Podsumowując : pomnik ten jest zabytkiem, którego zachowanie leży w szeroko rozumianym interesie społecznym. Podlega on ochronie i opiece bez względu na stan zachowania.

Ponadto dzieło prof. A. Poznańskiej i prof. A.Gryta w myśl zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27.03. 2003 r., podlega ochronie jako dobro kultury współczesnej. Zaś zdaniem Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków - podejmując jakiegokolwiek działania przy pomniku Wł. St.Reymonta należy mieć na względzie fakt, że jest on świadectwem minionej epoki i dobrem kultury współczesnej, stanowiącym ważny dla lokalnej

społeczności element krajobrazu kulturowego.

Dorobek ś.p. prof. Alfredy Poznańskiej kontynuuje zarejestrowana w 2015 roku Fundacja jej imienia, zajmuje się ona promocją kultury i sztuki, zwłaszcza tej związanej z nurtem sztuki chrześcijańskiej. Jak zapewniła mnie reprezentująca Fundację pani Małgorzata Linowska - władze Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu oraz władze Polskiego Związku Artystów Plastyków wesprą swoją pomocą działania rewitalizacyjne pomnika oraz stoją na stanowisku, że pomnik ten powinien być bezwzględnie zachowany dla przyszłych pokoleń.

Warto wspomnieć, że pani profesor Poznańska została pośmiertnie w 2007 roku odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Jej dorobkiem są m.in. medale upamiętniające 600 - lecie Jasnej Góry, medal подарowany papieżowi Janowi Pawłowi II w 1983 roku przez Dolnośląską Solidarność, medal na otwarcie Panoramy Racławickiej z 1984 roku. Jej dzieła zdobią m.in. wrocławskie kościoły. Profesor Poznańska swoją postawą i dokonaniem zapisała w okresie PRL-u piękną kartę opozycyjną. M.in. uczestniczyła w demonstracjach 1968 roku, spotkaniach wrocławskiego Klubu Inteligencji Katolickiej, współorganizowała Tygodnie Kultury Chrześcijańskiej. W 1980 roku wstąpiła do NSZZ "Solidarność", współpracowała z Niezależnym Zrzeszeniem Studentów, uczestniczyła w strajkach studenckich 1981 roku, wreszcie w połowie lat 80-tych **udzielała schronienia legendzie dolnośląskiej solidarności Kornelowi Morawieckiemu.**

Drugi z autorów monumentu profesor Alojzy Gryt został w 1996 roku odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Jest m.in. autorem projektu fontanny "Zdrój" na wrocławskim Rynku. W 1994 roku otrzymał tytuł naukowy profesora sztuk plastycznych, od lat związany był i jest z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych (profesor zwyczajny Wydziału Malarstwa i Rzeźby, kierownik Katedry i Działań Przestrzennych oraz Katedry Rzeźby)

Niestety obecnie wdrażane w życie opracowanie nowej koncepcji zagospodarowania i rozstrzygnięcie ogłoszonego przez burmistrza miasta konkursu zagospodarowania placu im. Wł. St. Reymonta, nie przewiduje zachowania bryły pomnika w dotychczasowym miejscu posadowienia. Założenie nowego zagospodarowania placu zakłada brak posadowienia dla niego, krótko mówiąc ma monument zniknąć z terenu placu (ma w jego miejsce pojawić się postać umieszczona na ławeczce) Mieszkańcy Złotoryi nie zgadzają się z takim radykalnym, niezrozumiałym pomysłem. Sam pomnik liczy już sobie 54 lata - co stanowi **ogromną część powojennej historii Złotoryi i Śląskich Ziemi Odzyskanych dla państwa polskiego po 1945 roku.**

Ufamy, że dzięki zrozumieniu znaczenia roli zabytku kultury i przemyślanym decyzjom zarówno Rady Miejskiej jak i burmistrza, uda nam się ocalić nie tylko pomnik twórcy wielkiej chłopskiej epepei ale również ocalić pamięć o autorach tego dzieła sztuki, zasłużonych dla powojennych dziejów Polski i Złotoryi : pani profesor Alfredy Poznańskiej i pana profesora Alojzego Gryta.

Zwracamy się do członków Rady Miejskiej o zrozumienie, wsparcie i pomoc w zachowaniu pomnika polskiego noblisty - tego jakże charakterystycznego i jakże cennego dla naszego miasta obiektu.

Z wyrazami szacunku :

- przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa, Zdrowia i Spraw Społecznych złotoryjskiej Rady Miejskiej Paweł Okręglicki,
- przewodniczący komisji Gospodarczej złotoryjskiej Rady Miejskiej Paweł Maciejewski,
- wiceprzewodnicząca złotoryjskiej Rady Miejskiej Agnieszka Zawiaślak,
- radny złotoryjskiej Rady Miejskiej Eugeniusz Pożar (w latach 1998-2002 przewodniczący złotoryjskiej Rady Miejskiej)

10 imieniu Klubu Rednych Paweł Okręglicki